

ГЛАС ЦРНОГОРЦА

НЕДЈЕЉНИ ЛИСТ ЗА ПОЛИТИКУ И КЊИЖЕВНОСТ.

БРОЈ 54.

НА ЦЕТЊИЊУ, У УТОРНИК, 16. ДЕКЕМБРА (28. ПРОСИЦА) 1875.

ГОДИНА III. (V.)

„ГЛАС ЦРНОГОРЦА“ излази један пут недељом. Старији за ЦРНУ ГОРУ и АУСТРО-УГАРСКУ год. 6; за год. 3; четврт год. 1. 50. и. За СРБИЈУ год. 7; по г. 3. 50.; четврт г. 1. 75. и. За све друге државе год. 8. по год. 4; четврт год. 2. За остале државе се за ред 5. новчана. Предплата и све наруџбе шилу се администрацији, а дописи уредништву на Цетина.

П О З И В.

Данас износили чисти рачун о свему принању и издвајању у ово четри мјесеца од како смо се саставили као одбор за помоћ нашој браћи Херцеговцима и свакоме, који у овоме великом устанку народном у Турској пострада.

Због тога што је Херцеговина сваколика у пламену устаника и што је по природном положају у нашој отачбини махом народ херцеговачки пребјегло, највише је и потрошено за њега. По као што се из рачуна издвојених види, одбор је пружио доволј и пострадалијима из другачијих страна, ил и сакријем Турцима, и појединијима и фамилијама турскијем, које су желели мира и љубави са својом хришћанском браћом, тржили и нишли свлоништа у слободној Црној Гори.

По трошку одбор је највише потрошио на уређење и на издржавање 5 болница за рањенике: на Цетинју, Грахову, Жупи, Васојевањима и Дробњацима, и на куповање жита за многобројни пребјегли народ. Осим 104,967, за које смо у Трсту жита купили и под Рисан и Котор донели и осим дрвонога жита и брашна, које је донешено у иста мјеста, одбор је купио у Црној Гори и у околини жита још за 23,877. Ово је морло учинити због тога, прво, што жита свакојак много више треба, него је у Трсту купљено, друго, што је због даљине и рђавих путова и оскудности коња, слабој и немоћној чељеди херцеговачкој, пошто су сви здрави и снажни на војци, не могући жито с мора носити, а треће, и то је најглавнији разлог, што свијет, који је већ покрио планине, и који ће још до много са свијем затворити путове, прекида за дуго сваки саобраћај овијех крајева с морем.

Овијех куповања жита одбор је, као што се види из закључака рачуна, знатно прешао суму скупуљенијех прилога. По из горе наведенијех разлога, и у тврдом уздињу и у будућу непрекину помоћ народа нашег, браће и пријатеља негованијех, одбор је, позвавши новца, продужио куповање жита у Црној Гори и у околини, да тијек начином осигура сваку пребјеглој народу најнужнију храну до прољећа.

Предавајући јавности досадни свој рачун, одбор, са најтоплијом захвалношћу свијема досадањим дародавцима и са увјереном, да је најсвјесније и са неограниченом љубављу на својој родољубној и човјечанској цијели радно, обраћа се и ошет позивом, народу својем, својој славенској браћи и свијема човјеклоубима, за брзу и обилну помоћ.

Потрбе су још једнако велике. Одбор има сада не само да измири дуг свој, који је учинио, купивши жита преко суме досадањих прилога, него да се и за све друге потребе неопходне и недовољне, стара и у будуће. Осим жита, кога ће још много више требати, треба набављати ил роду још једнако обуће и одјеће, јер с овјех ствариња, што смо до сад располагали, није ни досети дао подмирен, даље коловоз за варање, сјекири и т. д. Ове ствари, које су свакојак нужне, не могу подмирати замијене црногорске, према су са својом херцеговачком браћом подијелил и кроп свој и шуме своје, и теже што имају, а сувише дали су, тако рећи, више не могу, и жито и новце.

Народ црногорски чинио је, чини и чиниће све, да олакша тешкој судбини браће своје и да га одржи до бољих дана. По оштем великом саучешћу, по ствари праведној и цијели свостој и узвишеној ми се и од сад живо уздамо браћој помоћи са сваке стране! Изјавили смо благодарност свијема дародавцима, не можемо да овје нарочито не споменемо пожртвованост комитета за болне и рањене војнике у Петрограду и другачијех славенских благотворителних комитета у Русији и рајетан труд чланов интернационалнога комитета господина Гаврила Божић-дровића Веседаљког, који нам је пружио најзнатију помоћ у новцу и у роба.

Хвала и слава им!

Цетина, 8. Децембра 1875.

Секретар:
Шпаиро Колочевић,
Надзорник школе с. р.

Чланови:

В. Љубиши, архиваријат с. р., М. Врбича, војвода, сенатор с. р., Стеван Капачић, протопоп, с. р., С. Поповић, уредник „Гл. Црногорца“ с. р., Газро М. Вуковић, секретар сената с. р., Божо Понаковић, професор богословије с. р., Нико Ст. Мартиновић, капетан војвошки, с. р.

Одбор за страдајуће Херцеговце:
Председник:
Митрополит Николас с. р.

ЦЈЕЛОКУПНИ ИЗВЈЕШТАЈ ОДБОРА ЗА СТРАДАЈУЋЕ ХЕРЦЕГОВЦЕ И БОШЊАКЕ ОД 8. АВГУСТА ДО 8. ДЕКЕМБРА.

I. ПРИМАЊЕ У НОВЦУ.

По одборском протоколу примио је одбор до данас свега и то у злату 14,110 гр. 8. у аустр. банке 118,025 ф. 20 нов., у рубље 840, укупно 135,318 ф. 30 нов. и. вр.

Свакоме дародавцу одбор је писмено одговорно и захвално се, а сва имена и прилози штампани су, како су долазили, у „Гл. Црногорца“.

II. ИЗДАВАЊЕ У НОВЦУ.

Септембар:	фор. грош.
8. Неки невољници из Зубца	50*)
„ Једном болесном Чеху добровољцу	16--
10. Луки Андрију Несеницу	8--
12. Једном дјетету из Стоца	2--
15. Двојици свештеника из Несеница	8--
„ Поштарине за писма различна	-80*)
21. Поштарине	1-15*)
„ Невољницима из Зубца	13-30*)
„ Петру Радају из Бишћа, бол.	12-- 2
22. Њирије из Котора за 5 бремена лекарија посланијех од одбора задарског	3--
„ 26. рекомандираних писма	4-- 3
„ За пријенос ствари лекар. и:	

шпитала	—	—	—	9
„ Телеграми „Р. Миру“ у Петроград, Котор и у Дубровник	—	—	—	10--
24. Одкупљене ланарије од г. Дрочица апотекара из Дубровника	134--	8		
27. Сари Луке Милића из Стоца	20--			
28. Пребјеглијем 9 фамилијама турскијем из Таре Ђурђевића	—	—	—	96--
29. Њирије Ј. Томовићу и Б. Пекову, који су с др. Томићем у Жупу ходили	—	—	—	24--
„ Рањенику Марку Драгову Шпалдијеру	—	—	—	8--
„ За писма	—	—	—	2-- 2
„ Њирија из Котора за пренос сламница	—	—	—	1-- 6
30. Стевану Крстовићу Метлау	—	—	—	4--
Октобар:				
4. Јеврему Вучевићу с другом за пренос медежина у Васојевањима	—	—	—	4--
„ Улаку Лазара Социце	—	—	—	8--
„ Јоку М. Шпалдијеру њирију с маском на Грахово за др. Хивил	—	—	—	6-- 8
„ Стави затри и по Њирије бјелца из Котора	—	—	—	3-- 6
7 Поштарина	—	—	—	3-- 5*)
„ Трошкови у лекарици	—	—	—	1--

„ За рањеника Тола Драговића из Марковине, код из Котора и путни трошак	—	—	—	8-- 8
„ За рањеника Мирка Митровића са Загједе	—	—	—	4--
„ Робе за 76 сламница	—	—	—	115--
„ Телеграм у Дубровник (30 р.)	—	—	—	-- 6
9. Петру Милчевићу из Бобова преко Таре, који је пребјегло са 8 чељеди	—	—	—	8--
„ Њирије за пренос ствари из Котора	—	—	—	6--
„ Износ гвоздене масе из Котора	—	—	—	44--
„ М. Ставићу	—	—	—	30*)
„ 2 лаже за Грахово	—	—	—	1--
„ Јоку М. Шпалдијеру са другом за њирију на Грахово	—	—	—	13-- 4
„ Конци за шивење сламница	—	—	—	1-- 1
„ Рачун г. Равдановића за одбор, набавке и исплате ствари одбору дрвовних	—	—	—	44-- 2
10. Рачун Нака Сталкова	—	—	—	9--
„ Трошак за рањеника Рода Никова с Дуба	—	—	—	86--
„ М. Почеку за једну фамилију прекотарску	—	—	—	28--
11. За жито пребјеглима у Васојевањима	—	—	—	600--

13. Поштарина за новце из Русије	15—	вино жита	1200—	из Пиве	40—
» 50 бједана купљених преко	299-15*)	» Ђоку Зећанину	8—	» Једном Французу суд за друга	24—
Бошковића у Дубровнику		» Пешку Спасојевићу са селом		» Тону и Менгу столарима за	42—
Јов. Томовићу и И. Драговићу		» друга за пш и земљиште који	380*)	» Тону Илићковићу једну за	24—
» за два коња г. др. Баучевићу и г.	46—	» Николу Дабранину са четири	6— 1	» једну за харач	15*)
Богдану у Дробњаци		» Ђоку Петрову у Цешине	50*)	15. Марку Новковићу из Кривца	16—
» Двојица из Прошћева преко	8—	» Малозану Вукићевићу, Беоци		» Милану Јовићу и Видаку	4—
Таро		» Мијушковићу и Милошу Стан-	150*)	» Станићу из Бобова	4—
» За жито купљено у Брљани	1200—	» ковачу и њиховим фамилијама	8—	» Релези за хирију робе у Шав-	3—
за Херцеговце	46—	28. Рајенцу Штепану Тошевићу		» Живку Милевићу Херцеговцу	4—
» Рајенцима на Грахову доса-	600—	» Ивану Келоговићу, Мару Га-		» Станићу за одборску ро-	42— 9
дани трошак	2—	» говићу, Луки Глишићу, Живку		» Станићу за штите у шпитаљу	100—
» Човјеку, који је паре носео	8— 8	» Добродолићу и Василију Ђачићу,	120—	16. Ђукану Н. Газиволи за жито	1000—
» Једном Морачанину		» у којих је 30 челади		» Луки, Ђуру и Ђоку Пошо-	18—
» За 11 рањеника у Е. Ново-	190— 1	» Стојицу Менегу за једну ка-	2—	» вићана из Куча	18—
» ме, који су на Петина пренесени		» Живку Рајчевићу и Видаку	100*)	» Пострадалима Габеланима	50*)
» Хирија за 18 бједана лека-	7—	» Јарићићу и њиховим фамилијама		18. Ђ; Тату путника у Брла	2—
» рија, које је одбор у Задру		» Јови Јовиној за опашке једном	1— 8	» Марку Ђуру из Кољанина	4— 8
» набавио		» Херцеговцу		» Јесту Вулетину за трошак 5	52— 6
» Једном Невесињцу са дјевој-	2—	29. Јоку Пејоку Хирије за 2 го-		» Јесту Вулетину за Михајила	47— 4
» чацом		» лара робе рањеника у Васоје-	8—	» Мирковића из Стоца за 2 мјес.	
20. Јов. М. Шпадијеру с другом	20—	» Мићу Дамјанову Сарајлија с	12—	» Јесту Вулетину за Петра по-	5— 5
» за Хирију у Шавнице	104—	» другом		» Јесту Вулетину за Н. Екмерију	3—
» Иву Илићковићу једну	7—	» Радоју Ристову за сјено хери-	20—	» Божу Почеку за трошак рав.	130— 70*)
» Стани Хирије за 7 товара ро-	10—	» ковача из Д. граду	103— 4	18. На четири фамилије из Пиве	100—
» бе из Котора	296—	» Трошак олд. рањеника		19. За набавку ствари и трошак у	300—
» Милошу Радовићу бол.	-- 8	» Дућански рачун С. Никола за	67—	» шпитаљу	
» Рајенцима у Васојевиће		» рањеника и погреб рав. Љубо-	102-20*)	» Крсту Вукојевићу и Перу Нико-	2—
» Пренос робе у шпитаљу		» тиванина		» вићу Херцеговца	138—
» За жито Херцеговца дато	400—	30. Исплатен рачун упр. телегр.	29— 8	» На осам прекотарски фамилија	183— 4
» попу Илији Ковачу	8—	» Трошак изасланику одб. у	30— 4	20. Рачун Ј. Пипера за болницу	36-96*)
» Некоу Насару, Стевану Јо-	6—	» Дубровник	16—	» Марку Луквићу	8—
» вановићу	37—	» Трошак за једног болесног	77— 6	» Проту Тадићу из Пиве	14—
» Поку Кучу за харач Ј. Јола-	11— 4	» пазима М. Ђуру	333— 4	» П. Врбић за жито под Рисином	4800—*)
» чића из Добра	8—	» Стани Хирије за 8 коња робе		» Рачун поште	9— 1
» Једном Французу	94—	» из Котора		21. Јову Шулетићу из Црница за	200—
» Никола Пелевићу с дјететом	5— 8	31. Извршен рачун купљеног жита		» жито	
21. Поку за харач 2 Куча	17— 4	» у Брла		» Марку почеку трошак болнице	600—
» За купљено жито Херцегов-	4—	» Трошак за жито у Рисву		» у Шавницима	8—
» циња М. Савоу	8—	» Ноембар:		» Проту Тадићу из Пиве трошак	8—
» Поштарине за новце из Русије	33—	1. Трошак шпиталском помоћ-	24— 6	» Филипу Иванчишевићу и Ђ. Ро-	100—
» Исплатен рачун олд. пошти	58— 8	» нику Петру Стојковићу	40—	» гановићу путна трошка при по-	
» С. Никоу за два Куча	4—	» Потребне дру Томаћу	104—	» писивању и смјештану народа	
» Илији Павлову из Берава	8—	» Бабинцима и њиховим фамил.	53— 3	» херцег. у катунском округу	100—
» Износ рањеника из Котора	6— 2	» Трошак рав. Ђукана Миркова	6— 8	» Маркину и Марку Тодорову и	75—
» Хирија из Котора	11— 8	» Бјелци до 1. Ноембра	11— 8	» Перу Николину за 21 челади	
» Трошак рањенику Таду Дра-	48—	2. За једну шећ	27— 6	» Јовани Додоровићу са дјететом	4—
» говићу	27— 6	» Хирија за робу и лекарије на	7—	» из Невесиња	32—
» Тому Дедовићу из Васојевића	7—	» Грахово Јоку Митрову	9— 2	22. Попу Шавру за уређење ма-	100*,--
» Трошак рањеника на Петину	19182-40*)	» Марку Луквићу за харач		» гизина у Котору и Рисву	
» За исте економу узавријел	300*)	3. Милуји Мрдоваћу, Николи	10—	» Богдану и Малозану Бјелци из	37— 2
» дато	10— 6	» Јакшићу, Зећанину Балтаћу	400—	» Касабе, Илији Глушцу и жени	
» На Грахово за трошак ра-	4— 8	4. 2 пени са трупама у болн.	18—	» А. Ђиласа с дјететом из Пиквића	110—
» њеника	4— 8	5. Илији Бураћу са Заграда за	10—	» и Дуки Квијарићу	8—
» Марку Ђ. Поческу путна трошак	24—	» трошак у Хирију рањеника	3—	» Тому Перовићу за трошак у	8—
» у Братовожиће да прегледа и	8—	» Рачун поште	4— 8	» шестаљ	
» свијести пребјеглу челади	332-- 3	» Г. војводи Матановићу да ку-	10—	» Рачун г. Рамадановића од 22.	2123-76*)
» Попу Шавру путника у Поци	600-- 5	» пује жито у Трсту	10—	24. Марку Первићу, Нику Мар-	54-- 8
23. Н. Цезову за купљено жито	1914-54*)	» Г. дру Томаћу, припомоћ	400--	» кову столар. за рад. у шпитаљу	
» Херцеговца	13-94*)	» трошкови	3—	» Стани Хирије за износ великог	86--
» Николи Камичковићу из Не-	4—	6. За трошак Мулазиму, који	3—	» шпархета за болницу и друге ро-	280—
» весиња	24—	» је добијео из турске «орнице	18—	» бе одборске	
» Ј. Ковачевићу из Невесиња	8—	» Безуј	400--	» На 20 фамилија из Гацка	12—
» Надничарима у одб. магизину	307-- 5	» Релезу, што је био робу у	10—	» Путника улаку Богдани Зико-	
24. Попи Бећеву из Жупе,	600--	» Шавнице	400—	» нића, војводе из Гацка	12—
» сакотреник, који је био робу	1914-54*)	» Једноме кљангоши из Ва-	21— 1	» Војводи Матановићу у Трет	28110*)
» за таж. шпитаљ	13-94*)	» сојевића	5—	» опет за жито	
» Роду Пејатовићу са женом,	4—	» Из Цуца писмоноши	12—	25. Петру и Раку Познакову ра-	24—
» из Невесиња	14-- 6	» полспинаде хери, фамилије	2—	» њеница из Бјелци	
» Жеку Агову, који је одио у	200--	» Милошану Илићу из Огра-	2—	» Трошак прота Јована Говед-	43-- 4
» Острог 60 бједана	800--	» ђенице са 18 челади	30—	» рице из Невесиња	4338—
» За купљено жито у Дубраву,	4—	» Ђукану Н. Газиволи за жито	15—	26. За жито у Васојевиће	
» попу Бошку	307-- 5	» Бију Божићу Херцеговцу	10— 8	» Тому Попову на 18 челади,	
» Попу Матјејашу за куповину	600--	» Николи Балтаћу из Мостара	26-- 8	» Зеленистићу на 13 ч. Р. Жив-	120—
» анта	1914-54*)	» Милуци Радовићу	9— 1	» ковићу на 3 ч. и М. Живковићу	
» Рачун г. П. Рамадановића за	13-94*)	» Синаму Французу из Невесиња	52—	» на 6 челади	
» одб. набавке	4—	» Ђурану Јовиној из Добра	8—	» Војводицима са 21 челади у	52—
25. Марку Иванчишевићу за тро-	14-- 6	» Држеку фамилијама из Васоје-	25-25*)	» Цешинцима	
» штак у Биљарци	200--	» Нику Кучу с дружином		» А. Јакшићу из Невесиња	8—
» Истоме за дрва	800--	» Василу Верги		» Н. Туроку, који је у Васоје-	
» Стани за Хирије	4—	12. Попу Јоку Даниловићу с че-	7000—	» виће носео оне 4338 е. за жито	8—
» За болницу на Грахово	40-- 4	» ладица		» Вуксану Арсовићу из Васоје-	
» Г. Мишу Ђурићу на Ан-	30-- 4	13. Трошак болничког помоћника			
» дријеницу за жито пребјеглица	16--	» Петра			
» Мићу Дамјановићу из Сарајева	80--	14. Рачун трг. Видава за ствари			
» Марку Драговићу Шпадијеру,		» шпиталске			
» рањенику		» Перу Костићу и Василу Вергу			
» Трина фамилијама из Добра		» Г. војводи Вукотићу на Грахово			
27. Голубу Добранову, Павлу		» да раздјеје потребницама			
» Милићевићу и Радуну Радосав-					
» левичу из Г. Села из Васојевића					
» Попу Родовићу и Јакову					
» Рајчевићу					
» Ђукану Н. Газиволи за купо-					

жита путнице	4--
28. Трипу Шцивицу из Пиве са 11 чев., а Василију Вратару са 7 чевља	55--
» За 3 коња купљена за премо- шње робе	160--
» Луки Војиновићу из Пиве	2--
» За шпнтал у Жупу у Шав- нике послано по одб. члану г. Капичићу	200--
» За шпнтал на Грахово по члану г. архив. Висариону	600--
» Кости Шабу из Пиве да узме жита	20--
» Божу Крговићу, Прекотарицу	4--
» Послано у Трст за куповину жита г. војвода Матаговићу	57,675*)--
» Павлу Младичу из Мостара	4--
» Милвоју Борићу, болестом	20--
» За радњу шпнталску	7-- 6
» Трошак за рад. у шпнталу	80--
» Перу Сивку Шешвицу рањен.	16--
» Ник. Кошкиковићу Херцеговцу са 2 друга	3--
29. Трошак недикај Б. Иличковића до 1. Децембра	47-- 9
» Станку Ђуку из Никшића	4--
» За 18 нових гредница у шпнтал	18--
» Рад.у Станкову путница на премју у Котор и назад	4--
» Петру Ђурђевићу са фамилијом из Таре	130--
30. Алхету јусовића и Алију ок- баци за трошак	40--
Декембар :	
1. За набавку ствари, радњу и наднице у шпнталу	114--
» Стани Ђарије за 100 страница и друге робе	30--
» Тројици Граховљана трошка који су везали робу, тавошмет шпнтала	4--
» Двије жене с двоје ђеце с Добра, стоје на Живе до Доброћанину, који је прилого из Доброте дошло	4--
» Четворици Невесињца	4--
» Четири њарије коаске за робу шпнталску у Жупу	32--
» Митру Поповићу и Милутину Крапокавићу с дружином који су довијели рањенике	16--
» Гигору Бајалићу из Пиве с другом	8--
2. Низу Станкову рачун набавка за шпнтал	123-- 6
» Палта Петра Стојковића по- магача шпнтала до 1. Децембра	103-80*)
4. Потребни трошак рањеника Крета Савовића, једна њарија у Жупу и трошак тројице њаријаша дошло преко г. Радичевића	13-- 1
» Митру Добраћину	4--
» За пријенос робе из шпнтала у магазин	1-- 4
» Лазару, Ристу и Сивку Са- ларића, Јовану Јоковићу и Си- мону Зекону с Добра	12--
» Митру Роговићу и сивонцу ку из Пиве и попу Саву Пе- јатовићу из Гацка	20--
» За куповање жита у Васо- јевиница г. М. Ђуровићу	13,600--
» Трошак рањеника Шћепана	

Цетиње, 8. Децембра 1875.

Секретар:
Шпиро Ковачевић
Надзорник школа с. р.

Ч л а н о в и :

Б. Љубиша, архимандрит с. р., М. Врбница, војвода, сенатор с. р., Стојан Капичић, протопоп. с. р.

С. Поповић, уредник „Гл. Пригораца“ с. р., Гавро М. Вуковић, секретар сената с. р., Божо Новковић, професор богословије с. р.

Нико Ст. Мартиновић, капелан варошки. с. р.

Томасића из Загреде	6--
» Рачуи поште	11-- 5
» Осману Херцеговцу из Пиве,	
» Невесиња и Бобоча	16--
» Сивону Јововићу са три рођаке из Невесиња	8--
» Илији Огњеновићу из Пиве	3--
» Илију Вуковићу из Пиве	4--
» Барју Ђурђевићу, Турчину из Колашина	4--
» попу Анту Јакшићу из Невесиња	24--
» Сивону Кисевићу из Пиве	6--
» Подлоз вјучених ствари у Трсту за шпнтал	36-- 4
» Рањенику Марку Јелвићу из Тушнице	12--
» Јовану Пуци за 7 штита и радњу ковачку	10-- 8
» Јанку Јеремићу и једној жени из Невесиња	8--
» Пробјеглајем фамилијама у Жупу преко Јефта Милетића	148--
» Радојици Шарцу и Марку Ку- лвићу, посланицима Лазара Социце	34--
» Игуману из Пиве трошка	30--
» Тому Перовићу за радњу у шпнталу	7--
» Ђорђу Јокановићу из Пиве, Милутину Јакшићу и проту и оведарици из Невесиња	30--
5. Рад.у Станкову трошак њари- ција, који су носили робу на Грахово и Мари Николиној су 3 ђеце из Невесиња	12-- 8
7. Анту Јокановићу из Пиве да купи брашна за чедо	24--
» Госпани Тиновића, Мари Метра Гоље, Јовану, Ђурђа и Никола Катвићу из Невесиња	16--
» Тројици њаријата те погнаше робу у Острог за трошак	8--
» Крстиња Вуковићу њарија из Котора	8--
» Крсту Поповићу, Спасенија Трипковићу, Милуци Вуковићу, Ма- рији Суклића из Гацка, Јови Та- дића и Марици Којовићу из Пиве	14--
» Трипу Хаџићу из Пиве	16--
» Гигору Милчевићу и Јовану Зотовићу за трошак	24--
» Воју и И. Хаџићу из Невесиња	12--
» Мили Мејојковићу из Крушевца	8--
» Мари Ђуровићу из Невесиња са 7 чев. 24 ф., Стоју Ђоковићу са 7 чев. 24 ф., Јакову Санјече- вићу из Гацка 4 ф., Митру Во- јиновићу 24 ф., Луки Војиновићу 4 ф., Госпани Кресића 2 ф., Ружи Милошевића 4 ф., Јоки Терзића 4 ф., Јешки Барјакчића 4 ф., Мари Ризли 8 ф. и Нико- лажу Хаџићу 8 ф., свега	110--
Потрошено свега у вјор. а. вр. 115,761, а у злато 42,580 ф. 11 и по гр. које у банкама (напол. 910) све скупа износи 164,196 ф. 5 новч. Пријмљено свега 135,318 ф. 30 новч.	
Прежо прихода вине потрошено 28,877 ф. 75 новч.	

Са *) означене суве јесу вјорски а. вр.

III. ПРИМАЊЕ У СТВАРИМА.

1. Шарпије, крпа и зовоја: 5 ка- шета, 9 пакета и 10 врећа.

2. Лекарије, 12 кашета.
3. Различне старе робе: 11 врећа, 18 кашета, 4 пакета, 200 половних покривача од вуле и једне фице златом везане женско цр- ногорске халме.
4. Различне нове робе: 100] покри- вача, 2000 кошуља, 100 котлића од једи, 300 пари ошанака, 50 калота и 20 капута.
5. У храни: 8 врећа галета, 40 хиљаде фуната бешкота, 672 кашета брашна шешичног.
Оволико је одбор пријавио свега а имена при- доживица штапицама су редовно у „Гл. Пригораца“.
Осни овога купно је одбор још и ово:
1. Лекарија: Прекупљен дво лекарија од апотекара Дрошца и 18 кашета од апотекара Андрића из Задра.
2. Лекар. аистружената: За шест лекара потпуни број за обичне потребе рањеника.
3. У ствари има: 200 комада бјелеца, 300 сламница, 300 подглавача, 250 нових вуених страница, 1000 нових кошуља, 1000 гаћа, 1000 ланцуна и 50 нових пануча за рањенике.
4. У храни: 21,700 стара жита у Трсту, 6365 у Црној Гори, и околини и 22.000 фуната бешкота.

РАЗДАВАЊЕ У СТВАРИМА.

1. Шпнталу на Петњи с: 30 лебелах и 30 тавих нових бјелеца, 40 страница, 40 слам- ница, 40 подглавача, 400 ланцуна, 200 кошуља, 200 гаћа, 50 нових капота, 50 пари пануча и 12 котлова од једи.
2. Шпнталу на Грахово: 40 нових бјелеца, 40 сламница, 60 кошуља, 60 гаћа, 120 ланцуна, 40 подглавача, 50 страница вуених, 9 котлова од једи.
3. Шпнталу у Жупу: 20 бјелеца, 20 сламница, 20 подглавача, 80 ланцуна, 40 кошуља, 40 гаћа и 4 котла од једи.
4. Шпнталу у Шавнике: 20 бјелеца, 20 сламница, 20 подглавача, 80 ланцуна, 40 ко- шуља, 40 гаћа и 6 котлова од једи.
5. Шпнталу у Васојевини: 80 бјело- ца, 40 сламница, 40 подглавача, 80 гаћа, 80 ко- шуља и 8 котлова од једи.
6. Послано народу херцеговачком у м.н. Острог: 100 покривача, 150 нових ко- шуља, мушкијех и женскијех, 100 ком. гаћа, 30 половних капота, 20 женских огртача, 30 прслу- ца, 50 сукњица, 60 кошуља половних, 30 гаћина и 63 комада различне ситне робе, као: мараме вуених и памучних, овертика, јакетца и т. д.
7. У Грахово за народ херцега- ва чки: 500 нових кошуља, 360 нових гаћа, 20 котлова од једи, 13 капота, 13 женскијех сук- њица, 46 јакетца и прслуха и друге ситне робе 50 комада.
8. На Његуше херцеговачкој че- љади: 300 кошуља, 100 гаћа, 20 котлића.
9. У Невјини: 50 кошуља.
10. У Бјелици: 100 кошуља.
11. У Чучево: 100 кошуља.
12. У Цуче: 300 кошуља.
13. У Шешивице: 150 кошуља.
14. У Бјелопаланци: 200 кошуља и 200 комада ошанака.
15. У Жупу: 100 кошуља.
16. У Дробњак: 100 кошуља.
17. Одбор дво је сиротиња која је долазила на Петњице 125 кошуља, 125 гаћа, 56 старих кошуља, 18 капота половних, јакета од вуле, прслуха, огртача и друге ситне различне робе 246 комада. 27 котлића од једи и 30 пари о- шанака.

Одбор за страдајуће Херцеговце:

Прелсједник:
Митрополит Иларион с. р.

УСТАНАК И ТУРСКЕ РЕФОРМЕ

Има један телеграм од последњих дана из Цариграда, у којем се јавља, да је изашао Султана и Махмуд наше било дошло до крупнијез ријечи. Султан је пребацио великом везиру, да не заступа доводно достојанство падшино преј странијем силама, и да је он крив напрасном паду Митхад наше, даље је изјавио, да се устанак у Херцеговини по сваки начин мора угушити и пошто се позвају и предаду поданици, да ће се обећане реформе увести. Каже се, да је овај догађај јавно узбуњено заступнише великога, који су одних о томе своје владе изјављивали.

Наје неизнајан изашао телеграм. Што Султан каже свога великог везира, који се сигурно неки осјећа, јер се увјерио, да данас није више лако отвор држити поштинше достојанство падшино. — То је узгредно. Но даља изјава, да Султан хоће по сваки начин да угуши устанак у Херцеговини и да ће обећане реформе увести тек онда, када се поданици покоре, то већ значи нешто више.

Самој мисли и одлуци Султановој не дајемо ни какве важности, јер, колико је природно, што Султан жели, толико је извјештно, да ће на жељи остати, — нити ће устанак моћи угушити, нити ће се поданици хтјети покорити. Изјава Султанова важна је због тога, што она показује и доказује новоно оно, о чему се већ скоро сви свијет увјерио: да Турска и не поминала на на јавно поболшане стања свога хришћанскога народа, него јој је сви мисао и брига, да устанак „на сваки начин“ свлада, па онда да објави народ још варварскије, него до сада, како се већ никада више познато неби.

Да ову цијелу постигне, она је ударала у звона реформара. Јер је видјела, да јевропска дипломатија то од ње тражи. А да покже и од своје стране виртуозност у дипломатским доскопчицама, Турска, с обећањем реформара ставља и тај услов, да иајр ије бунтовници кољенопретионом падну пред братом мјесечевим, па онда тек до се узале до града у живање благодати слободоушних повластца и не свјанијех права, која и турска мудрост и милост, благост и безпристрасност спрема.

Врло је могућно, што неки ластови напомињу, да се дипломатија трију великих није надала овоме лицу од стране „бластателне порте“. Да ивр поврате у Херцеговини и Босни и српичје врло могућн устанак у устањем хришћанским провинцијама Турске, они су радили, кадко су дали видјети, да Турска с некаким повластцима ујери незадовољни народ.

Тешко је вјеровати, да је дипломатија озбиљно мислила, да ће се народ, који се већ окриво, задовољати с тиме, и да ће Турска доста испуњити то, што би она очекивала, или могућно, да би таква кривина најбоље ишла за они нах њој у прилог. Но сад, пошто је овајек поштуком Турска српичјела и одбила посредовање и предлог реформара великијех сила о којем се већ толико говори, да се у Бечу израђује, сад су и исте силе сигурно увидјеле, да се од Турске не може испекнати, да она устави народ задовољан и смири.

И наш народ у Турској, који се подигао на оружје за потпуно слободу и независност своју, свроз је увјерен, да Турска неће и не може њему ништа дати ни сигурати, што би га склопити могло, да се поврати омет у стање које је он вјеровану мученички подлио. За то се он и одлучно — а то доказују велики бојеви и побје-

де његове, које баш сад у зимње доба учинају — да оружје не полаже, док је жак, или док не постигне, што хоће.

Народ у увјерему да му сваг лежи једно у побједи његовога оружја, дипломатија у разувјерему, да може ишта друго осим потпуно слободу повратити мир, и Турска у одлучности, да устанак по сваки начин угуши — ето то је подобрај, пред којим стоји данас устанак и турске реформе!

Положај је доста јасан; дије у будућност прогледати: — од реформара, које су не могуће, којима нико не цјерује, које су истакнуте само за рад обичне, или ништа, а устанак ће пламити све јаче и силније и у плану његовом и стопише се петвековна робована ланци и слобода побједница завладаће највише горња и подна опустошенијем, да под њом опет процјетлају.

ЊЕГОВУ ВЕЛИЧАЊСТВУ СУЛТАНУ АБДУЛ АЗИСУ

ЦАРИГРАД.

Ми сиромаси Хришћани, трговци и тежаци, ератри и попови, вилјета босанскога вјерни поданици Вашег Величањства, молимо милост да нам узжете мирну слободу у којој живити можемо, јер овако живити у страху и у немињу не можемо и боље је да нас нема на свијету. Ми трговци не можемо трговати водати, не можемо у село ни у град отаћи јер нам се коже да смо бунтовници, трговци се роба одузима без плаће, тајни за којуку трговцу не плаћа се, трговачке куће постањене су за кажерие. Аскер, реднеа, башибозук сви се стављају у трговачке куће и још трговца по дућанима бју Турци кло жару. *) Ми тежаци трпећи велики зулум од ухунета, од ага и бегова, од заптија, од војника реднеа, башибозука који кроз села пролазе бју нас кло жару, робе што год у кућима ибу па и кућу нам запале и ајам или одгоне, говорећи да смо бунтовници, у вароши и градове не смије тежак оберати на коњу дрва да прода, јер му се дрва без плаће узимају у коњи под кудук одгоне, непрестано бијући заптије тежаци и руетет узимајући, тежаци су се уштитили највише што им се који непрестано под коворе кумдук узимају и то непрестано тежаци тужни и жалосни, када оду потужити се ухунету, не даду ни заптије ни доћи, када који ни ухунет дође да се потужу, ухунет му одговори да не долази тужити се, то им је осуда. Иманя никада у рукама немао јер смо од Турака поробљени, изједено нам је све што смо имали. — Ако нам овако зулум од Турака буде још за које вријеме можемо се сви раселити на ње било, само да спасемо живе главе наше и дјете наше, јер Турци тајно па и јавно договор чине да ће нас и нашу дјету сву исећи и поубијати, и с ког те њихове одлазе и с ког зулума никова до сада се је раселило из наше Босне премного народа хришћанскога. — Хришћанскоме насељу и бјекану јесу крива сви Турци, особито бегови и аге босанске. Хришћанину суда у Босни нема, над Хришћанином сваки Турчин господар је.

Ми ератри и попови више пута нијесмо смјели мисе, летурђије говорити, јер неколико редовника до сада погинуше, јер знадемо да су се Турци зајерили да ће нас свију исећи и поубијати.

Ми који данас вашему Величањству овај позикни бројав шљежемо, ми га не можемо нашим именом забележити, јер смо увјерени да кад би то дошло до познаница владе у Босни, ми би погинули још прво него би код своје куће дошли, ради тога ми смо дошли у Силет пак смо илажја господину Јову Скобљи нека га подише он у име наше.

Ми очекивамо од мудрости и од милости Вашег Величањства помоћ за толико невоље, што ожалости наше вјерне поданике у Босни, дочки питамо у Бога сваку срећу за Ваше Величањство. У Силету, 4. Децембра 1875.

Јово Е. Скобља.

Још првије десетина дана добила смо овај телеграм, али га нијесмо могли у прошлом листу саопштити. Доводећи га данас, морамо изјавити, да би нам илајје било, да га браћа из Босне

нијесу шљежи Султану. Увјерени смо, да су овај то учинили у најбољој нијери, да користе стварни народној, али је пут погрешан, за ствар штетан, или бар некористан. Ствар је проста: Султан лајсно зна да ва не вјерујете у „мудрост и милост“ његову и да сте се за то и дигли на оружје, као што и ви лајсно знате, да как Султан баш ништа неће помоћи Ви лајсно знате да как Султан неће удјелити слободу, да ијрно живјети можете, као што и Султан лајсно зна, да вама не пада на памет, да „питате у Бога сваку срећу“ за њега. Ништо докле овај корак? Да се покаже свијету ујасно стање, које народ у Босни подноси? То зна већ свак! Или да се покже, да би народ за вријеме милости Султанове увјерио се и задовољно? То се неби свијело ни пошто чињети. Цијел народнога устанка морао би бити вада јасна, чиста, свијетла, узвишена. Народ је доста траво, молио, свијало се од немили до недрага, објавио туђе пргање. Ништа му не може. Сад је усто на оружје: да извојује сам себи слободу или да погине!

То је застава устанка. Она са не свије уживити!

Саопштинамо оваје писмо, у којем се излаже стање наше болнице у Шаванке:

Поштовани г. Уредниче!

Изволте уврстити у ваш поштовани лист „Г. Црногора“ ово неколико редка о рањеницима у болници шаванској.

Г. др Бохвиљ Бучек дође овако 3. Октобра о. г. и поче радити 6. истога мјесеца. Његов ће се рад и заузимање вајети у доњим врстама и да је о њему ништа и не казујем за то њу одних почети о рањеницима. Од 6. Октобра па до данас било је рањеника 31. 16 их је отишло здравих из болнице а 4 су умрли. 14 су још у болници који ће без двојице скоро сви здрави отаћи.

Од оне четворице који су умрли само је Милован Цицила умро који је од почетка лијечен. Он је рањен у кољено на Безује 16. Окт. Пушка га је згодила у лијево кољено мало умутра те му је и чишцу била захватила а умро је после 32 дана његовог боловања у 23 година свога узраста.

Јован Спковић, рањен прије 60 дана него је г. Бучек овако дошао и био је остављен сам својој помоћи. Рањен је у ливу и пушка га је згодила у десну ногу до самог кољена — сва му је кост била измрскана и кад су га довијели у болницу био је већ прешао у трулеж додећи по кућана без икаквог лијека. Умро је послје 10 дана у својој 52 години старости.

Матија Ковач, рањен у десну ногу до самога члана на Безује 16. Октобра и 25. донешен је у болницу у вече тек жив. Нога му је била до кољена сва пошрљана и ласица и прсти осушени да ништа није осјећао колико у нокива Гиг се био ралишио по свој нози поврх кољена и г. Бучек је одмах у вече доо заати свештеника да га исповједа. У јутру 26. кад је било вријеме визите Матија већ није знао за себе ништа који је послје четврти испустио душу у својој 41 години старости.

Јаков Лончевић, дошао у болницу 11. Новембра а умро 24. истог у 60 својој години. Он је био у ливу и спавачући ноћу покрај ватро запаљива му се кошула и тако је горно док ватра није дошла до главе те му и коса почела горети. У зло се доба пробудно па и тада није могао ватру угушити док сва кошула није изгорела те је већ особито по дељка био мртен.

По овоме кратком прегледу види се да су тројица умрли којима је злуудна била свака помоћ лекарска. По казивању г. Бучека Цицила је могао остати да му се нога прешегале, али пошто је то код нашега народа најтугаљивија појавна те је свако радији умрјети него такву операцију над собом допустити. — Г. Бучек ту није хтјео без питања рањеника и његове родбине чинити што је боље изгледало по његовом лекарском убјеђењу због горњег узрока.

Сви рањеници нахој били су овако рањени које сам свакојета часа при прегледању присуствовао и лекарске дневне и мјесечне билешко разматрао. Но илајбу свају највише може човјека поставити у сумњу о животу Павла Шаровића. Он је довијет у болницу 6. Октобра а изишао је из болнице здрав 30. истог мјесеца. Павло је рањен

испод десне сине и зрно је мањко ниже плаћа ни два прста близу кичмице. Раме су биле у обичну велич. Јер је из близа рањен. При кашљању корало су се обданије ране тврдо држити днашњих, нити није могло кашљати ни добро дисати јер је ваздух кроз ране јурио као кроз прозоре тако да се могао чути при прилици на далеко горе него во кад се не приколе. Нега су сва родбина и пријатељи били ожалости као да је умро и кријући су дозвола свештеника те га је исповједало и причестно. Дохлађено му је било десно крило плуће које је г. Бучек чувао да не пада на ране и које је последице једно за друго пријестило и на десну страну не може дубоко удисати као из здраву плућу.

Говорећи о рањеницима нужно је казати и о болници и о његовој намјештају. Болница је уређена тако се може рећи. Кревети дрвени добро и угодно начињени, сламички и по два лежанца; један за сламичке а други за подшиване покривача бјелица од чајбине руже, кушине са својим промјенима и т. д. На рањеницима кошуље и гаће које има да се вишема сваке нећеде, у свему је онако како би се могло рећи и у болњи приликама. Болница је од најбољих кућа, од слава школа. На здрављу је вјерно и начињена као за тај посао.

Ово дава је додато г. прото Стеван Капичић, члан одбора цетивског и прегледно у свему рањенике по неколико пута. Г. прото је био подлогу задовољан у свему особито с г. Бучеком одличним доктором што се трудио у своје раду овако како се у ово доба може најповољније рећи. Г. прото је захвалио г. Бучеку на његовом раду као најбољег патриот славенског говораца, да су Чеси до сад показали у самој прилици да су заслужили поштовање се данас с највишеобразљивом народом у Јевропи, особито што се тиче савијатје сорах цијелога славенства.

О г. Бучеку можемо сви овако казати да су рјетки овакви људи и као љекари и као остали грађани. Желимо нека се овакви рађају и науче и у Српству.

СА ХЕРЦЕГОВАЧКОГ БОЈНИСТА. *)

1. Равно и Гласовица
29. 30. и 31. Октобра.

22. Октобра пође Лазар Социца са својом војском у Пиву. С њиме је био и Бошковић са својим четом остргушана. Научни су били одмах осведити тврђаве на Горанску и у Црквицама, те с тиме да цијела Пива и са савијем тврђавама буде у рукама устани да самога града Гацка. Тек што су ови на још увиском, дође им глас да се силна војска турска креће из Гацка, да пропе се тајна у Нишкиње. Тада они похиташу у освану 23. Октобра у Балчицима, до су и Пивањци направили с Василевићем и Зикоњићем, који су прије једнога дана били дошли, да дочекају војску турску на Дуги. Тај испадни дође и Вуле Хашић с његовом војском остављајући Пиву пуста, осим неколико солдата празнијех и главнијех, збогоријех у заданима, који толико доба суца не виђоше! Ту је било војске усташе на окупу више од четири хиљаде. С тиме бројем војника изашаху дочекивати непријатеља у Дуги, на колика број непријатељске војске био.

Турци онако да су устани заједно Дугу, ће их чекају и тако обрну плав, бојећи се да неће моћи продријети с 12.000 војника, с топовима и с тачином и бојећи се великом губитку у Дузи, стариј засједања, које су из дивнијех врхено западнег живог сјече и ситношћу највећих зулумаца опјева, који су се данас дали да већ једном стресу тај данак четиријеховог тиранина.

Давио паше с толикијем бројем људи окренуше војску у Пиву, да пронесу тајна изазу у оне давоје тврђаве, те да их подкријене и снабдију за сву аму.

Усташе изашаху да најте заједно од Турца, те се не шћеше кретати из Дуге докле год Турци не прођоше и с Пивом не нагоше. Онда се и војска усташка доче кретати, али опет познати да друга не лажне к Нишкињу. Кошачи усташка која је служила као стража и гласоноша о стању ствари, неистинито је кристала на оне стране, час к Дузи, час Равноме и Гласовито, куда би непријатељ ирвало у Нишкињ и Пиву, и својим допосама глас, да је сва војска непријатељска већ изашла к Пиву.

Сад је требало устанима не брзо марширати него трчати, како ко може, на тек једва до претеску непријатеља на Модрок. Најпосле се рјеше и да не иду предни, него да иду што живље, да га стигну на Модрок или Језеру, па да му с лева ударе и до Горанска с њим на често буду, наредивши два одјелена своје војске, која ће непријатељу испријек бити с обадвје стране, а трећа са задом. Кад стигну непријатеља, онда да га предвоје и тајна узму из средине непријатељске војске. У томе ће се и права војска непријатеља поверица и бој одпочети, па што ко понесе.

Сад ћу да вам кажем ће ће се крвава борба отворити: Равно, Гласовица, Муратовица, Модро, Столац, Језеро и Саријечко.

Равно је воље, које је дугачко по сата — широко је на мјестима исто толико, а на мјестима много уже. Сауда је око нећа кање више гора, само на југу криш. У пољу на западној страни издигнуто је мјесто кршењато, добра позиција да се закљони три четири батаљона војске, и да не да себи прила од источној стране противнику никако.

Источно је од Равнога Гласовица везано једно с другим. Гласовица је мали висораван, ће је и караула била до летос. Од Гласовице је источно на три четврти сахата Муратовица, око које је поље сауда у високо, које се зове Модро, ширина је пола 20 минута а дужина мало више.

Источно су од Муратовице Саријечко и Столац, само је Саријечко дужије и Столац сјевернија.

Пошто непријатеља пристигну усташе на по сата растајава непријатељ се заустави на Равноме и построји у војничке редове. Непријатељ се бојао да усташе не изврше овај или вид њака, јер је увидао на свомо претому војске усташке, која не хиташе да га претече, да ће с лева најхити и до Горанска га једнако у пологу сјећи. Кад усташе опет виђеше да непријатељ преокрену плав да је тешико на Равноме ступи у борбу, онда и они свој плав преокренуше. Подијело војску на четири одјелена.

Пон Богдан Зикоњић заведе једно на Језеро од сјевера с приједом непријатељске војске. Друго одјелено стаи Бошковић на Гласовицу да непријатеља боје испријека — с бокса. Треће и највише одјелено поведоме Павловић и Социца с јужне стране са задом непријатељу. Четврто одјелено поведе Вуле Хашић или војске Зикоњића, да непријатеља дочека код неће на Горанску и Зикоњић испријек потисне. Пето одјелено заустави Василевић са задом, да непријатеља боје с лева кад се стави извациати к Гацку, али да се не покатује док непријатељ не дође до њега. Тај је распоред учињен 28. Октобра од обадвје стране, и тако су ашоћани Поћу се непријатељ раздвојио; једна је војска остала на Равноме с топовима и с тачином, а друга је прошла на Гласовицу близу Бошковића, не знајући ништа за нећа да је ту — по свој прилици да у јутру прво она ступи у борбу, и да змажи усташе изведе Равноме и Гласовице, ће је дијено мјесто да могу усташе потући. Но кад су у јутру виђели, да се усташе не мичу ни с једнога мјеста, истуре три топа на Равноме, те се одмах повуче она војска с Гласовице на Равно.

Непријатељ узме међу се тајни и топове, па се поче кретати овако гожилом, и изгледаше да се приредно на јурни продријети на Горанско. Зикоњић поврну војску с непријатељу и ступи у борбу, који последи једне четврти сата поче одступати к Вуле, Бошковић са источној стране ступи у борбу — непријатељу испријека, и десно крило своје војске ступи дијелије крило Зикоњића војској тако, да ни се војница та два крила разведе на три корак растајава јед и од другог, и сад непријатељ неступаше испријед него одиоче с једнога мјеста обарати вапир на обочињу. (Продужиће се).

ЦЕТНИЊЕ. 15. Декембра. На Никољдан прославије је свечанијем начином освела Њ. Св. нашега књаза. У очи дана било је Цетниње сјајно освјетљено. На сами дан свештена служба и благодарење. У двору је био велики објед. Њ. Св. књазу стигли су тај дан са разнијех страна многобројна телеграфска поздравља.

— Од прошле нећеде књазо са бојашта опет три телеграфска поздравља:

Једно одјелено усташа поздравља је неколи-

ко посде из Горанска. Из краткога боја Турци утеку у Фортину. Усташа појеку 26 глава.

Други бој био је код Нишкиња између усташа и њака и грађана нишкињских, Турци потучени и сузбијени у град. Потпуно их 47 међу којима башбаша и водор, и много рањених. Усташа 16 мртвих и рањених.

2. о. к. усташа из Пољана, код Нишкиња поздравља у Дугу к војска војводе Лазара Социце сусретну се са турском војском која је ишла из Фортине на Модро у другу једну Фортину. Усташа их нападу и појеку 36 глава и узму 27 остргуша и одатле весело поћу даво и доћу у Социца. Усташа 2 мртва, 4 рањена.

— Имена приложника и прилоге који су одбору ставили последи закљученога рачуна дошлеће и доћу у плућен листу.

— Због великога изажештоја одборскога, учињед којег се лист и задржао, излази данашњи број на табасу и но, а идућа, у Суботу, изаћи ће на по табасу.

ПРИЛОЗИ ХЕРЦЕГОВЦИМА У ЦРНОЈ ГОРИ.

Љ У Б О Т И Њ Е

(Продужиће се).

- Рако Голубов + 4, Нико Иванов + 2, Саво Иванов + 1, Јоко Пејчић + 2, Живан Лукић + 2, Марко Јовов + 2, Јоко Савићев + 1, Перо Милошевић + 1, Петар Вуков + 2, Саво Којичић + 2, Петар Стефанов + 1, Петро Филипов + 2, Мањо Ђуров + 2, Пон Сава + 3, Филип Прелоз + 2, Иво Бугоров + 2, Марко Савов + 2, Илија Петров + 2, Перо Пејчић + 1, Јоко Вуков + 1, Нико Јовов + 2, Илија Грујић + 1, Ђуро Андрић + 1, Машан Јовов + 1, Андрија Бело + 2, Саво Нико + 1, Јован Стањковић + 4, Мило Петров + 1, Марко Петров + 1, Јоко Илић + 1, Рако Ивов + 1, Богдан Нико + 6, Митар Грујић + 2, Петар Јовов + 1, Мањо Попов + 1, Јоко Гоштелић + 2, Филип Тедоров + 2, Мило Андрић + 2, Мићан Наволић + 4, Филип Којичић + 2, Нико Мањунов + 1, Зрно Туров + 2, Перо Николић + 1, Кеко Маркишић + 1, Нико Петров + 2, Прело Андрић + 1, Нико Шутов + 1, Андрија Илић + 2, Ђуро Милошевић + 2, Марко Јанков + 2, Никола Илић + 3, Нико Јовов + 2, Богдан Скулан + 1, Мато Николић + 1, Јоко Илић + 1, Алекса Грујић + 1, Јоко Марков + 1, Петар Милошевић + 1, Ђуро Марков + 1, Јован Лукић + 2, Јоко Филипов + 3, Лука Филипов + 2, Марко Филипов + 1, Никола Томашевић + 3, Саво Маркишић + 1, Никола Петров + 1, Илија Петров + 1, Матија Андрић + 2, Саво Марков + 1, Јоко Богданов + 1, Марко Мањунов + 2, Нико Маркишић + 1, Лука Богданов + 1, Никола Гаприлов + 2, Иво Радос + 1, Филип Попов + 1, Саво Грујић + 2, Ђуро Савићев + 2, Никола Богданов + 1, Иво Милошевић + 2, Петар Ђуров + 4, Иво Сикунс + 2, Лазо Токос + 2, Иво Јовов + 1, Перо Савов + 3, Филип Шутов + 4, Богдан Лазов + 2, Луки Јовов + 1, Андрија Јовов + 2, Петар Којов + 1, Јуван Нико + 2, Нешко Којов + 2, Пуро Савов + 2, Иво Шавов + 2, Нико Стањковић + 1, Нико Јовов + 2, Петар Радос + 1, Марко Петров + 2, Лазо Николић + 2, Иво Марков + 2, Милиша Крстов + 1, Илија Гашов + 1, Иво Стањковић + 1, Перо Марков + 1, Кришан Марков + 1, Саво Лазов + 1, Марко Јовов + 8, Иво Ђуров + 2, Иво Јовов + 2, Саво Вуков + 4, Лука Крстов + 3, Марко Бугоров + 1, Мило Марков + 1, Саво Бугоров + 3, Јово Иванов + 1, Иво Шуров + 1, Никола Јовов + 1, Иво Андрић + 10, Јоко Вукалов + 6, Саво Андрић + 8, Саво Милош + 2, Никола Крстов + 2, Саво Илић + 1, Милиша Петров + 1, Марко Ђуров + 5, Ђуро Јовов + 1, Иво Сава + 2, Јово Богданов + 1, Јово Нико + 1, Мара Стањковић + 4, Перо Милошевић + 1, Филип Ђуров + 2, Јоко Драговић + 1, Петар Јовов + 4, Божо Петров + 4, Андрија Вукалов + 2, Никола Попов + 10, Пон Илија + 2, Мањо Попов + 2, Филип Петров + 2, Драго Јовов + 1, Драго Богданов + 2, Саво Богданов + 3, Нико Марков + 2, Лука Маков + 2, Андрија Савов + 2, Марко Иванов + 2, Криво Јовов + 2, Иво Радос + 1, Перо Лукић + 1, Митар Мило + 1, Саво Петришић + 1, Лука Петришић + 2, Јоко Драговић + 1, Мато Петришић + 1, Илија Петришић + 1, Марко Драговић + 8, Ђуро Мајмедов + 1, Иво Николић + 1, Илија Гадов + 1, Илија Петров + 2, Мило Милошевић + 1, Јо-

*) Довасмо овог извештаја и вјерне описе промијених бојева. Због тежине саобраћаја добили су само дописи. Саобраћај изазвао је много тешкоћа и пречице и за историју овога устанка.

за Милош + 1, Саво Марко + 2, Богдо Перишић + 1, Ђуро Јован + 1, Јово Голуба + 1, Мило Киш + 1.

(Продужиће се).

ДОВРОВОЉНИ ПРИЛОЗИ ЗА ХЕРЦЕГОВИЦЕ СРЕБА ИЗ ВИРМИНИЈЕ.

Шавро Вуковић тал. 100, Марко Вуковић 50, Божо Вуковић 50, Марко Медон 125, Митар Вуковић 20, Илија Врљичкић с сином 100, Мило Вуковић 5, Иво Зеновић 20, Тодор и Андри Суботић 40, Јово Новковић 30, Никола Нобило 25, Никола Анђус 25, Ђуро Замбелкић 20, Јово Лучић 20, браћа Радловић 30, С. С. Зеновић 10, Ђуро А. Греговић 10, Митар Сувић 15, Никола Сувић 10, Стеван С. Љубишић 10, Петар Рађеновић 10, Никола Главић 20, Никола Чушић 10, Крсто Лукић 5, Марко Михоловић 5, Петар А. Вуковић 25, Јован Батић 5, Праниско 20, Рок 5, Јован Ковачевић 2 и по, Никола Брдар 2 и по, Петар Гуканић 5. Свега тал. 830.

ПРИЛОЗИ НА БОЛНИЦУ ЗА СТРАДАЈУЋЕ У ХЕРЦЕГ-НОВОМ

Од Међународног одбора у Паризу преко г. Г. Веселичког Божићевина свега ф. 784.

Од браће Новоселана преко г. Корнелија Јовановића двије врше рубља и завој.

Од г. В. Николајевића у Вуковару један завој са свилама.

Дароватељима изјављујемо усрдну благодарност. Херцег-Нови, 10. Децембра 1875.

Управитељ и лекар болнице Др М. Јовановић.

Јефто Гојковић, рачуновођа болнице.

ЈАВНА ЗАХВАЛНОСТ.

Г. Стеван Сеферовић родом из Кута околине херцег-новске, који се сада наводи у Сансерањско у Клифорнији, послао је подвезаноме одбору преко свога оца г. Меса Сеферовића двадесет лара штералина да се употребе на корист страдајућих Херцеговаца.

Будући овај одбор привно поменути новце, то држи за своју дужност изјавити топу благодарност г. Сеферовићу на толиком родољубљу и братској саучешћу.

Овом приликом не може иначе овај одбор а да не изјави особиту захвалност и везеласлужбом г. капетану Марку Ђурковићу, који осим што је прело ф. 3000, које је добротворно славенско друштво из Одесе преко њега послало овом одбору за страдајуће Херцеговце, него још са великим трудом и настојањем у својој сопственој лењи нешто хљеба и шаље на подржавање Херцеговаца.

Хвала ти дична старино на толиком заузимању, дао Бог хљебади се такви дични Срби.

Херцег-Нови, 12. Децембра 1875.

Од добротвор. одб. за страд. Херцеговце.

Предсједник: Виђковић.

Др. Јовановић, Јово Палићковић, Јефто Гојковић.

ИЗЈАВА.

У потпуеку броју оглашената „Гл. Црногорца“ пишу из Котора честити одборани онога та друштва да од ф. 6000 од мене приврелијех из Одесе од Друштва славенског добротворног истијех дадох ф. 200 на позу страдајућих Херцеговаца. Истина је. Такође само ф. 400 одбору руском а изјавише пак од ф. 3000 онемо херцеговског бивше овј од највише нужде по дјелма својим у оште или у све и по све а при томе све остало употребљавом на наредби и по потпуеку честитих посланика из Одесе, којима јех са мо рачуна давам, а то под надзирањем којима чиних, родих хљеба ирецијен, који коштоват неће солда и по фунат, и којег шљеде уредно је треба преко двије стране херцеговске и ри-

савске по својенутом пуномоћју, а то протјех онемо приоа и кувањем хљебу, који се продјавио од 13 до 14 солда фунат, а каква је то хљебошо? То су честита лица виђела.

Неки пак су душе имали такви хљеб на Грахово продавати (по гомору частних особа) по солда 35, нужде је таково била!

Ово је за сада доста докде ми се жива не претегне, инаде жо би ми било, да ме ко успије застићи га. *)

Јошница, 2. Децембра 1875.

Марко Васод Ђурковић.

РИСАВ, 11. Децембра 1875.

Ево ти ме на гласу и од мога родног вјеста у броју личног „Гласа Црногорца“, да од енор. 6000 приврелијех из Одесе не дадох овом одбору него само ф. 800, а ништа више, а заборавање хљеба!

Одговарам и овим по којем изјаву у пошто-вањом камен листу, прилодајући да познајем се тим гуту и жалост једнога човјека, који пречезну што се неувиди у оне хладде, с којима да обилжовено употреба, како се научно и по дјелма својих старих!

Ох гујо! познајем се и на гласуге у српској новој црногорској повјестници, што је један претак твој од негдашње руске повојни учинио и како је широкотпу Црну Гору с великокољном оном државно заводно. И опет доста за сада.

Марко В. Ђурковић, морски капетан.

КЊИЖЕВНОСТ.

„СРБАДИЈА“

илустриран лист за забаву и поуку.

Јављено српској читалачкој публици, да смо се на жељу наших многобројних претплатника ријешили, да „Србадију“ од пове године двапут мјесечно издјемо, 1. и 16. сваког мјесеца, у свескама од два табака, а у формату у коме је и до сад излазила. По томе ће „Србадија“ до-нијети 12 великих табака више за читаву, а уз то добијају претплатници премјеру на дар, велику слику: „Вође босанске и херцеговачке у српском устанку 1875 године“, коју већ у велико ради један чувем бекче умјетник. Ове је године „Србадија“ са премјером заједно кошала ф. 7, а идуча године кошала 24 свеске само једна ф. више, а уз то добијају још претплатници премјеру на дар.

Цијена је листу према томе врло умјерена, на цијелу годину 8 ф., на по год 4 ф., а на четврт 2 ф. а. вр.

Претплати се шаље на ову адресу: Administration der „Srbadija“ in Wien, III. Ungargasse nro 2.

Прва свеска изађе о Божићу са прво за-нижљивим садржајем.

Администрација „Србадије“.

О Г Л А С И.

„СРБИНИ“

календар за народ за преступну годину 1876.

Издање Милоша Грабовачког. Година седма.

Овај календар изишао је из штампане и има ову садржину:

1. дпо: Опште знамените године, српске знамените године, поврачење сунца у мјесеца, изишета владарица, знамените вланете, мјесечне четврт, сунце, неке планете и мјесец, дванајест неб. знакова, покретљиви планети, четири годишња врежени, календар за год. 1876 за ушату вађенине, виђене мјесечне, и дневна издјављење и залажење сунца.

П. дпо. 1. Календарски тумач, 2. Светозар Марковић, 3. Српског, приповјетња Ј. Суботића,

*) Ова изјава није могла ући у претходни лист, за то у деценијем излазе обе заједно. У

4. Бихтер о моралу и религији, 5. Прва лекумска задруга за поштоматње и штедњу, и биљешка своју оваквих задруга, 6. Различности и цијене, 7. Календар вјест, 8. Вашари и пијаци, 9. Пошта, 10. Огласи.

Овај календар удешен је за све заводе (вађенине) за нећ ушату, а за кошарнице, вашари и пијаци, поште и телеграфње, са свим тачно обилжењем.

Цијена је на 100 ком. ф. 25 или 300 гроша. Ко поручи за готов новац добија 30 на сто рабата.

Ко жељи овај календар имати нека се што прије обрати на потписивог.

У Земуњу, Новембра 1875.

Србни Милош Грабовачки.

ПОШТАНСКИХ МАРКИ

црногорских и српских кукујем у највећем броју. Jacques Worthmann Bucharest (Roumanie).

О Г Л А С.

СВИЈЕМА БОЛЕСНИЦИМА

снага и здравље без медицине и трошкова.

REVALESCIERE DU BARY из ЛОНДОНА.

Има већ 28 година како ни једна болест није кадра супрот стави дежлатној овој храни, која без медицине и трошкова лечи све боље у желуцу, живцима, грудима, плућима, устри, жлездама, слузним очима, дисању, бубрезима и бјелици, као и туберкулозу, сушину, синину, кашаљ, затвор, прозив, слабост, шугаве, водену болест, грозницу, несвјестану, конгестиве, луђаво ушну, бљување бош и за пријеме трудноће, су-жорност, мршављење, ренку, коетоболу, басцину. — Извод из 80.000 цертификата од људи, који су се поновили међу којима цертификати од про-фесора, г. Бенета, редов. др. Вурцера, професора медицине на харбуришкој универзитету, медицинског свјетника др. Ангелстајна, др. Пореланда, др. Камбела, професора др. Деле, др. Уре, тројце Кестелсјударковице, жаржисе Брехловице и мно-гих других високих особа, свакоме ће се без-платно послати.

Кратак извод из свједоштва.

Број 61.210. Маркиза Брехловица 7 годи-на ратива је од јетре, не имала сна, држало на свима удовима, мршавила чинила.

Бр. 79.810. Г-ђа удова Клементица на Ди-зелдорфа, патила је од дванаесте главобоље и бљувања.

Бр. 75.877. Флоријан Келе, и. рк. чиновник из Будима, имао је знавалске плућа, несвјестану и терет на грудима.

Б. 75.910. Г. Гавра Тишнер, ђак више тр-говачке школе у Бечу, боловао је од груди и живца.

Б. 65.715. Г-ђица Монжујева није могла да једе ни да спава и мршавила је.

Више храни Revalesciere него месо и код одраслах и ђене уштеда 50 пута више на цијени него за у другим материјалима и јелима.

У плеханим кутијама: по фунта 1 ф. 50 н., 1 фунат 2 ф. 50 н., 2 фунта 4 ф. 50 н., 3 фунта 10 ф., 12 фуната 20 ф., 24 фунта 36 ф. — Ишикоти од revalesciere у кутија по 2 ф. 50 н. и 4 ф. 50 н. — Чоколада од revalesciere у пра-шку и таблицама за 12 шоља 1 ф. 50 н., за 24 шоље 2 ф. 50 н., за 48 шоља 4 ф. 50 н., у праху за 120 шоља 10 ф., за 288 шоља 20 ф., за 576 шоља 36 ф. — Добити се може код Barry de Barry & Comp. у Бечу Wallfischgasse nro 8., у Пешти код Joseph v. Török; као и по свима пароланима код добрих апотекара и дућанима; а бечка кућа шаље уз поштанску уштинцу на сва страну. Јом га продје у Тригу: Serravallo; у Залду: Andrović; Ријени: Prodani. (1—21).